

HRVATSKI SABOR

2142

Na temelju članka 89. Ustava Republike Hrvatske, donosim

ODLUKU

O PROGLAŠENJU ZAKONA O FISKALNOJ ODGOVORNOSTI

Proglašavam Zakon o fiskalnoj odgovornosti, koji je Hrvatski sabor donio na sjednici 3. prosinca 2018.

Klasa: 011-01/18-01/147

Urbroj: 71-06-01/1-18-2

Zagreb, 5. prosinca 2018.

Predsjednica
Republike Hrvatske
Kolinda Grabar-Kitarović, v. r.

ZAKON

O FISKALNOJ ODGOVORNOSTI

I. OSNOVNE ODREDBE

Članak 1.

Ovim Zakonom određuju se pravila kojima se ograničava visina rashoda i manjka općeg proračuna i javnog duga, jača odgovornost za zakonito, namjensko i svrhovito korištenje proračunskih sredstava te jača sustav kontrola i nadzora radi osiguranja fiskalne odgovornosti.

Članak 2.

Ovim Zakonom se u pravni poredak Republike Hrvatske preuzima Direktiva Vijeća Europske unije 2011/85/EU od 8. studenoga 2011. o zahtjevima za proračunske okvire država članica (SL L 306, 23. 11. 2011.).

Članak 3.

(1) Cilj ovoga Zakona je osiguranje i održavanje fiskalne odgovornosti, transparentnosti i srednjoročne i dugoročne održivosti javnih financija.

(2) Cilj iz stavka 1. ovoga članka postiže se uspostavljanjem, primjenom i jačanjem fiskalnih pravila i pravila za osiguranje fiskalne odgovornosti na temelju kojih Vlada Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Vlada) utvrđuje i provodi fiskalnu politiku.

Članak 4.

(1) Odredbe ovoga Zakona odnose se na državni proračun i proračune jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, proračunske i izvanproračunske korisnike državnog proračuna i proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave utvrđene u Registru proračunskih i izvanproračunskih korisnika sukladno pravilniku kojim se uređuje način utvrđivanja proračunskih i izvanproračunskih korisnika državnog proračuna i proračunskih i izvanproračunskih korisnika proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te način vođenja Registra proračunskih i izvanproračunskih korisnika.

(2) Odredbe ovoga Zakona koje se odnose na primjenu fiskalnih pravila primjenjuju se i na pravne osobe koje su prema pravilima statističke metodologije Europske unije (ESA 2010, propisana Uredbom (EU) br. 549/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. svibnja 2013. o Europskom sustavu nacionalnih i regionalnih računa u Europskoj uniji (Tekst značajan za EGP)) razvrstane u sektor općeg proračuna, a nisu proračunski i izvanproračunski korisnici iz stavka 1. ovoga članka.

(3) Odredbe ovoga Zakona odnose se i na trgovačka društva u vlasništvu Republike Hrvatske i/ili jedne ili više jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te na druge pravne osobe kojima je osnivač Republika Hrvatska i/ili jedna ili više jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave koje su utvrđene u Registru trgovačkih društava i drugih pravnih osoba obveznika davanja Izjave o fiskalnoj odgovornosti koji vodi Ministarstvo financija.

II. ZNAČENJE POJMOVA

Članak 5.

(1) Pojedini pojmovi u smislu ovoga Zakona imaju sljedeća značenja:

1. *ciklički ekonomski učinci* su dio promjene prihoda odnosno rashoda općeg proračuna koji proizlaze izravno iz prevladavajućih cikličkih gospodarskih uvjeta
2. *Izjava o fiskalnoj odgovornosti* je godišnja izjava kojom čelnik proračunskog i izvanproračunskog korisnika državnog proračuna i proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i čelnik jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave te predsjednik uprave trgovačkog društva u vlasništvu Republike Hrvatske i/ili jedne ili više jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, čelnik druge pravne osobe kojoj je osnivač Republika Hrvatska i/ili jedna ili više jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave utvrđenih u Registru trgovačkih društava i drugih pravnih osoba obveznika davanja Izjave o fiskalnoj odgovornosti (u daljnjem tekstu: čelnik) potvrđuje da je u radu osigurao zakonito, namjensko i svrhovito korištenje sredstava te učinkovito i djelotvorno funkcioniranje sustava unutarnjih kontrola
3. *javni dug* je dug općeg proračuna koji se izračunava prema metodologiji europskog sustava nacionalnih računa (ESA 2010), a koji izračunava i objavljuje Hrvatska narodna banka
4. *manjak/višak općeg proračuna* je razlika između ukupnih prihoda i ukupnih rashoda općeg proračuna iskazanih prema metodologiji europskog sustava nacionalnih računa (ESA 2010), a koji izračunava i objavljuje Državni zavod za statistiku
5. *plan prilagodbe*, koji je sadržan u programu konvergencije, predstavlja pregled mjera i njihov učinak koji utvrđuje Vlada, a u svrhu ostvarivanja srednjoročnog proračunskog cilja sukladno pravnim odredbama Europske unije
6. *pravne odredbe Europske unije* odnose se na Pakt o stabilnosti i rastu i na akte koji su doneseni na temelju njega sa svim njihovim izmjenama i dopunama odnosno odredbe Uredbe Vijeća (EZ) br. 1466/97 od 7. srpnja 1997. o jačanju nadzora stanja proračuna i nadzora i koordinacije ekonomskih politika, Uredbe Vijeća (EZ) br. 1467/97 od 7. srpnja 1997. o ubrzanju i pojašnjenju provedbe postupka u slučaju prekomjernog deficita, Uredbe Vijeća (EZ) br. 479/2009 od 25. svibnja 2009. o primjeni Protokola o postupku u slučaju prekomjernog deficita priloženog Ugovoru o osnivanju Europske zajednice, Uredbe (EU) br. 1173/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. studenoga 2011. o učinkovitoj provedbi proračunskog nadzora u europodručju, Uredbe (EU) br. 1174/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. studenoga 2011. o provedbenim mjerama za ispravljanje prekomjernih makroekonomskih neravnoteža u europodručju, Uredbe (EU) br. 1176/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. studenoga 2011. o sprečavanju i ispravljanju makroekonomskih neravnoteža, Uredbe (EU) br. 473/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. svibnja 2013. o zajedničkim odredbama za praćenje i procjenu nacrtu proračunskih planova i osiguranju smanjenja prekomjernog deficita država članica u europodručju i Uredbe (EU) br. 472/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. svibnja 2013. o jačanju gospodarskog i proračunskog nadzora država članica europodručja koje su u poteškoćama ili kojima prijete ozbiljne poteškoće u odnosu na njihovu financijsku stabilnost te odredbe propisa Republike Hrvatske kojima su uređene kreditne institucije, proračun, fiskalna odgovornost, financijske kontrole u javnom sektoru i uspostavljenje Državnog ureda za reviziju
7. *procedura prekomjernog proračunskog manjka* predstavlja korektivni mehanizam Pakta o stabilnosti i rastu koji osigurava da će države članice Europske unije usvojiti odgovarajuće politike odnosno mjere kojima će se ispraviti prekomjerni proračunski manjak i/ili javni dug
8. *program konvergencije* je dokument Vlade Republike Hrvatske u kojem se definira makroekonomski i fiskalni okvir Republike Hrvatske u tekućoj godini i sljedeće tri godine i koji sadrži prikaz makroekonomskih kretanja, prikaz srednjoročnog proračunskog okvira koji sadrži projekcije općeg proračuna i javnog duga, fiskalne rizike i analizu osjetljivosti kretanja manjka odnosno viška općeg proračuna i javnog duga te kvalitativna i institucionalna obilježja javnih financija
9. *srednjoročni proračunski cilj (MTO)* odnosi se na iznos strukturnog proračunskog salda definiran sukladno pravnim odredbama Europske unije, a koji osigurava da manjak općeg proračuna ne bude veći od 3 % bruto domaćeg proizvoda, odnosno da javni dug ne bude veći od 60 % bruto domaćeg proizvoda
10. *srednjoročni proračunski dokumenti* su program konvergencije, smjernice ekonomske i fiskalne politike te državni proračun i financijski planovi izvanproračunskih korisnika za proračunsku godinu i projekcije za sljedeće dvije godine odnosno njihove izmjene i dopune

11. *strukturni saldo* je manjak odnosno višak općeg proračuna koji isključuje cikličke ekonomske učinke, jednokratne i privremene mjere koje imaju utjecaj na prihode odnosno rashode općeg proračuna. Strukturni saldo izračunava se sukladno pravnim odredbama Europske unije.

(2) Izrazi koji se koriste u ovome Zakonu, a imaju rodno značenje odnose se jednako na muški i ženski rod.

III. FISKALNA PRAVILA

Članak 6.

(1) Strukturni saldo izražen udjelom u bruto domaćem proizvodu (u daljnjem tekstu: BDP) ostvaruje se prema planu prilagodbe radi dostizanja srednjoročnog proračunskog cilja definiranog sukladno pravnim odredbama Europske unije.

(2) Plan prilagodbe iz stavka 1. ovoga članka određuje Vlada u programu konvergencije, pri čemu međugodišnje poboljšanje strukturnog salda mora biti u skladu s pravnim odredbama Europske unije.

(3) Fiskalno pravilo iz stavka 1. ovoga članka smatra se ispunjenim kada strukturni saldo iskazan u godišnjem izvještaju o primjeni fiskalnih pravila za prethodnu godinu:

– je jednak ili veći od srednjoročnog proračunskog cilja ili odstupa od tog cilja za iznos koji nije značajan odnosno koji je manji od iznosa iz članka 10. stavka 1. ovoga Zakona ili

– osigurava približavanje srednjoročnom proračunskom cilju prema utvrđenom planu prilagodbe ili odstupi od predviđenog plana prilagodbe za iznos koji je manji od iznosa iz članka 10. stavka 1. ovoga Zakona.

Članak 7.

(1) Godišnji rast rashoda općeg proračuna ne smije prelaziti referentnu potencijalnu stopu rasta BDP-a, koja se utvrđuje sukladno pravnim odredbama Europske unije.

(2) Ako je strukturni saldo jednak ili veći od srednjoročnog proračunskog cilja iz članka 6. stavka 1. ovoga Zakona, sukladno pravnim odredbama Europske unije pravilo iz stavka 1. ovoga članka se ne primjenjuje.

(3) Rashodi općeg proračuna iz stavka 1. ovoga članka ne uključuju kategorije rashoda utvrđene pravnim odredbama Europske unije.

(4) Fiskalno pravilo iz stavka 1. ovoga članka smatra se ispunjenim kada godišnji rast rashoda općeg proračuna:

– ne prelazi referentnu potencijalnu stopu rasta BDP-a ili

– ne postoji značajno odstupanje u rastu rashoda sukladno članku 10. stavku 2. ovoga Zakona.

(5) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, rashodi općeg proračuna mogu se povećati iznad referentne potencijalne stope rasta BDP-a za iznos povećanja prihoda zbog promjena zakonodavnog okvira.

(6) Smanjenje prihoda općeg proračuna zbog promjene zakonodavnog okvira mora biti usklađeno sa smanjenjem rashoda općeg proračuna i/ili s povećanjem drugih prihoda promjenom zakonodavnog okvira.

Članak 8.

(1) Udio javnog duga u BDP-u ne smije prijeći referentnu vrijednost od 60 % sukladno pravnim odredbama Europske unije.

(2) Ako udio javnog duga u BDP-u prelazi referentnu vrijednost od 60 %, razlika između udjela javnog duga u BDP-u i referentne vrijednosti od 60 % mora se smanjiti po dinamici koja je u skladu s pravnim odredbama Europske unije.

Članak 9.

Državni proračun i financijski planovi izvanproračunskih korisnika izrađuju se u skladu s fiskalnim pravilima iz članka 6., 7. i 8. ovoga Zakona.

IV. Odstupanja od primjene fiskalnih pravila

Članak 10.

(1) Odstupanje od fiskalnog pravila iz članka 6. stavaka 1. i 2. ovoga Zakona je, sukladno pravnim odredbama Europske unije, značajno, ako je odstupanje od srednjoročnog proračunskog cilja odnosno plana prilagodbe za dostizanje srednjoročnog proračunskog cilja najmanje 0,5 % BDP-a u pojedinoj godini ili najmanje prosječno 0,25 % BDP-a godišnje u dvije uzastopne godine.

(2) Odstupanje od fiskalnog pravila iz članka 7. ovoga Zakona je, sukladno pravnim odredbama Europske unije, značajno, ako rast rashoda općeg proračuna, bez povećanja prihoda zbog promjene zakonodavnog okvira sukladno članku 7. stavku 4. ovoga Zakona, ima učinak na povećanje manjka općeg proračuna od najmanje 0,5 % BDP-a u pojedinoj godini ili kumulativno u dvije uzastopne godine.

(3) Privremeno odgađanje primjene fiskalnih pravila iz članaka 6., 7. i 8. ovoga Zakona je dozvoljeno u slučaju izvanrednih okolnosti sukladno pravnim odredbama Europske unije, pod uvjetom da se time ne ugrožava fiskalna održivost u srednjem roku.

(4) O privremenom odgađanju primjene fiskalnih pravila iz članaka 6., 7. i 8. ovoga Zakona, u slučaju izvanrednih okolnosti iz ovoga članka odlučuje Vlada odlukom, na prijedlog Ministarstva financija, uz prethodno mišljenje Povjerenstva za fiskalnu politiku.

V. PROCEDURA PREKOMJERNOG PRORAČUNSKOG MANJKA

Članak 11.

Za vrijeme trajanja procedure prekomjernog proračunskog manjka Vlada je obvezna pridržavati se preporuka Vijeća Europske unije u svrhu rješavanja stanja prekomjernog proračunskog manjka i javnog duga.

VI. POVJERENSTVO ZA FISKALNU POLITIKU

Članak 12.

Povjerenstvo za fiskalnu politiku (u daljnjem tekstu: Povjerenstvo) je neovisno i samostalno tijelo koje obavlja poslove iz svog djelokruga i nadležnosti, određene ovim Zakonom.

Članak 13.

Povjerenstvo čini sedam članova koji se biraju na mandat od pet godina.

Članak 14.

Predsjednika i članove Povjerenstva imenuje Hrvatski sabor na prijedlog Odbora za financije i državni proračun.

Članak 15.

(1) Odbor za financije i državni proračun objavljuje javni poziv za kandidate za predsjednika Povjerenstva. Rok za prijavu kandidata na objavljeni poziv je 15 dana.

(2) Javni poziv objavljuje se u »Narodnim novinama«, službenom listu Republike Hrvatske, na mrežnim stranicama Hrvatskoga sabora i jednim dnevnim novinama koje se prodaju na cjelokupnom području Republike Hrvatske. U javnom pozivu navode se uvjeti za izbor predsjednika Povjerenstva određeni ovim Zakonom, rok za podnošenje prijave kandidata te prilozi koji moraju biti dostavljeni uz prijavu.

(3) Na temelju zaprimljenih prijava Odbor za financije i državni proračun bez odgađanja utvrđuje kandidate koji udovoljavaju uvjetima iz ovoga Zakona i obavlja razgovore sa svakim od kandidata.

(4) Na temelju održanih razgovora Odbor za financije i državni proračun daje prijedlog za imenovanje predsjednika Povjerenstva na temelju javnog poziva.

Članak 16.

Za predsjednika Povjerenstva može biti izabrana osoba koja ispunjava sljedeće uvjete:

- ima državljanstvo Republike Hrvatske i prebivalište na području Republike Hrvatske
- ima završen diplomski sveučilišni studij ili specijalistički diplomski stručni studij kojim se stječe 300 ECTS bodova ili četverogodišnji dodiplomski studij kojim se stjecala visoka stručna sprema po prijašnjim propisima
- ima najmanje osam godina radnog iskustva u struci u području javnih financija, makroekonomije, ekonomske politike i računovodstva i istaknute rezultate u radu
- koja nije osuđivana za kaznena djela za koja se postupak pokreće po službenoj dužnosti i protiv koje se ne vodi kazneni postupak za kaznena djela za koja se postupak pokreće po službenoj dužnosti
- koja nije član političke stranke, a niti je bila član političke stranke posljednje tri godine do dana kandidiranja za predsjednika Povjerenstva.

Članak 17.

(1) Odbor za financije i državni proračun daje prijedlog za imenovanje članova Povjerenstva iz redova:

- Državnog ureda za reviziju – jedan predstavnik
- Ekonomskog instituta, Zagreb – jedan predstavnik
- Instituta za javne financije – jedan predstavnik
- Hrvatske narodne banke – jedan predstavnik
- ekonomskih fakulteta – jedan predstavnik i
- pravnih fakulteta – jedan predstavnik.

(2) Članove Povjerenstva, kao svoje predstavnike, Odboru za financije i državni proračun predlažu institucije iz stavka 1. ovoga članka.

(3) U svakom mandatu Povjerenstva imenuje se predstavnik iz redova različitih ekonomskih i pravnih fakulteta sveučilišta u Zagrebu, Splitu, Osijeku i Rijeci.

(4) Institucije iz stavka 1. ovoga članka predlažu za svojeg predstavnika osobu iz reda istaknutih znanstvenika i stručnih djelatnika, koja ima završen diplomski sveučilišni studij ili specijalistički diplomski stručni studij kojim se stječe 300 ECTS bodova ili četverogodišnji dodiplomski studij kojim se stjecala visoka stručna sprema po prijašnjim propisima i koja ima radno iskustvo iz nekog od sljedećih područja: javnih financija, makroekonomije, ekonomske politike i računovodstva, koja u trenutku imenovanja, a niti u prethodne tri godine nije bila član političkih stranaka.

(5) Zamjenika predsjednika biraju između sebe članovi Povjerenstva.

Članak 18.

(1) Predsjednik i članovi Povjerenstva nakon isteka mandata mogu biti ponovno imenovani.

(2) Odbor za financije i državni proračun šest mjeseci prije isteka mandata predsjednika i članova Povjerenstva pokreće postupak za izbor predsjednika i članova Povjerenstva u skladu s odredbama ovoga Zakona.

(3) Članovi Povjerenstva u svom radu djeluju samostalno, u skladu s profesionalnim standardima, a stavovi koje iznose u radu Povjerenstva ne predstavljaju stavove institucija koje su ih predložile.

(4) Zabranjen je svaki oblik utjecaja na rad Povjerenstva koji bi mogao ugroziti njegovu samostalnost i neovisnost u donošenju odluka iz njegova djelokruga, a predsjednik i članovi Povjerenstva za vrijeme članstva u Povjerenstvu ne smiju biti članovi političkih stranaka.

Članak 19.

(1) Predsjednik i članovi Povjerenstva dužni su se ponašati uzorno tako da ne umanjuju osobni ugled ili ugled Povjerenstva te da ne dovode u pitanje samostalnost, neovisnost i nepristranost pri obnašanju svoje dužnosti i obavljanju zadaća Povjerenstva.

(2) Predsjednika ili člana Povjerenstva razrješuje Hrvatski sabor, na prijedlog Odbora za financije i državni proračun temeljem zahtjeva predsjednika ili člana Povjerenstva ili institucije iz koje dolazi, prije isteka razdoblja na koje je imenovan:

- ako to sam zatraži
- ako je pravomoćnom sudskom presudom osuđen na bezuvjetnu kaznu zatvora u trajanju duljem od šest mjeseci
- ako trajno izgubi sposobnost obavljanja svoje dužnosti
- ako tijekom trajanja mandata bude imenovan odnosno izabran na funkciju ili dužnosti koje bi mogle utjecati na njegovu nepristranost u obavljanju zadaća Povjerenstva
- ako prestane raditi u instituciji iz članka 17. ovoga Zakona čiji je predstavnik
- ako tijekom trajanja mandata postane član političke stranke.

(3) Institucija koja je predložila člana Povjerenstva obvezna je obavijestiti Hrvatski sabor o nastupanju okolnosti iz stavka 2. ovoga članka u roku od 30 dana od trenutka nastupanja takvih okolnosti.

Članak 20.

(1) Predsjednik Povjerenstva je dužnosnik u smislu propisa kojima se uređuje sprječavanje sukoba interesa.

(2) Predsjednik Povjerenstva ima pravo na plaću u visini plaće potpredsjednika Državnog izbornog povjerenstva.

(3) Predsjednik Povjerenstva ne može sudjelovati u političkim aktivnostima, obavljati drugu javnu dužnost ili biti zaposlen u drugom tijelu javne vlasti ili trgovačkom društvu odnosno drugom poslovnom subjektu, niti se baviti drugim djelatnostima osim navedenima u ovom Zakonu.

(4) Predsjednik Povjerenstva i članovi Povjerenstva mogu objavljivati stručne članke i druge autorske publikacije te mogu obavljati poslove predavača odnosno znanstvenu, istraživačku i edukacijsku djelatnost te mogu ostvarivati prihode po osnovi autorskih, patentnih i sličnih prava intelektualnog i industrijskog vlasništva, kao i prihode od sudjelovanja u međunarodnim projektima koje financira Europska unija ili strana država odnosno druge strane i međunarodne organizacije i udruženja.

(5) Na predsjednika Povjerenstva odgovarajuće se primjenjuju opći propisi o radu.

Članak 21.

(1) Članovi Povjerenstva obavljaju rad u Povjerenstvu bez zasnivanja radnog odnosa.

(2) Članovi Povjerenstva za rad u Povjerenstvu primaju mjesečnu naknadu koja im se isplaćuje mjesečno unatrag u visini koja se utvrđuje množenjem osnovice za obračun plaće državnih dužnosnika utvrđene u zakonu kojim se uređuju obveze i prava državnih dužnosnika s koeficijentom 0,50.

(3) Predsjednik i članovi Povjerenstva s mjestom stanovanja izvan Zagreba imaju pravo na naknadu prijevoznih troškova u visini stvarnih troškova ili naknadu troškova za korištenje privatnog automobila u službene svrhe te naknadu troškova noćenja u visini stvarnih troškova kako je utvrđeno za korisnike koji se financiraju iz sredstava državnog proračuna.

(4) Sredstva za naknade iz stavaka 2. i 3. ovoga članka osiguravaju se sukladno članku 27. ovoga Zakona u državnom proračunu na pozicijama Povjerenstva.

Članak 22.

Zadaće Povjerenstva su:

- razmatranje i procjena rizika primjene fiskalnih pravila utvrđenih u člancima 6., 7. i 8. ovoga Zakona, u srednjoročnim proračunskim dokumentima i godišnjem izvještaju o izvršenju proračuna
- razmatranje i usporedba makroekonomskih i proračunskih projekcija iz srednjoročnih proračunskih dokumenata s posljednje dostupnim projekcijama Europske komisije
- praćenje ispunjavanja preporuka Vijeća Europske unije u svrhu rješavanja stanja prekomjernog proračunskog manjka i javnog duga
- davanje mišljenja Vladi o privremenom odgađanju primjene fiskalnih pravila iz članaka 6., 7. i 8. ovoga Zakona, u slučaju izvanrednih okolnosti iz članka 10. ovoga Zakona.

Članak 23.

(1) Povjerenstvo, tijekom izvršavanja zadaća iz članka 22. ovoga Zakona, pravovaljano zauzima stajališta natpolovičnom većinom glasova svih članova Povjerenstva.

(2) Ministarstva i druga središnja tijela državne uprave, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, ostali proračunski i izvanproračunski korisnici državnog proračuna i proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i Hrvatska narodna banka obvezni su, na zahtjev Povjerenstva, najkasnije u roku od 15 radnih dana od dana zaprimanja zahtjeva, dostaviti dokumente i podatke koji su potrebni Povjerenstvu radi izvršavanja njegovih zadaća iz članka 22. ovoga Zakona.

(3) Povjerenstvo ima svoje mrežne stranice.

(4) O zauzetim stajalištima tijekom izvršavanja zadaća iz članka 22. ovoga Zakona Povjerenstvo informira javnost objavama na mrežnim stranicama Povjerenstva.

Članak 24.

(1) Ako Povjerenstvo, u zauzetim stajalištima tijekom izvršavanja zadaća iz članka 22. ovoga Zakona ocijeni da postoji rizik od značajnih odstupanja od ispunjenja fiskalnih pravila, o tome sastavlja Izvješće Povjerenstva za fiskalnu politiku o postojanju rizika vezanih za ispunjenje fiskalnih pravila koje dostavlja Vladi.

(2) Vlada je obvezna, na prijedlog Ministarstva financija, u roku od 45 dana od zaprimanja Izvješća iz stavka 1. ovoga članka, očitovati se o postojanju rizika vezanih za ispunjenje fiskalnih pravila. Ako Vlada procijeni kako postoji rizik od značajnih odstupanja od ispunjenja fiskalnih pravila, obvezna je predložiti plan nužnih mjera s rokovima provedbe, koje će dovesti do ispunjenja fiskalnih pravila.

(3) Plan nužnih mjera iz stavka 2. ovoga članka primjenjuje se odmah po donošenju odnosno u godini u kojoj je odstupanje utvrđeno, s učinkom ne kasnijim od proračunske godine koja slijedi nakon godine u kojoj je odstupanje utvrđeno.

(4) Povjerenstvo prati provedbu plana iz stavka 2. ovoga članka na temelju Izvješća o provedbi plana nužnih mjera koje mu dostavlja Vlada, na prijedlog Ministarstva financija.

(5) Ako tijekom proračunske godine ili prilikom izrade srednjoročnih proračunskih dokumenata Vlada, na prijedlog Ministarstva financija, ocijeni da postoji rizik od značajnih odstupanja od fiskalnih pravila iz članaka 6. i 7. ovoga Zakona, dužna je o tome, na prijedlog Ministarstva financija, sastaviti Izvješće Vlade Republike Hrvatske o postojanju rizika vezanih za ispunjenje fiskalnih pravila koje dostavlja Povjerenstvu, koje o tome izvještava Odbor za financije i državni proračun Hrvatskog sabora.

(6) Vlada je u Izvješću iz stavka 5. ovoga članka dužna iskazati veličinu i uzroke te predložiti mjere koje će dovesti do ispunjenja fiskalnih pravila, s učinkom ne kasnijim od proračunske godine koja slijedi nakon godine u kojoj je odstupanje utvrđeno. Izvješće iz stavka 5. ovoga članka objavljuje se na mrežnim stranicama Ministarstva financija.

(7) Ako Povjerenstvo, prilikom usporedbe makroekonomskih i proračunskih projekcija s posljednje dostupnim projekcijama Europske komisije iz članka 22. podstavka 2. ovoga Zakona, utvrdi značajna odstupanja u razdoblju od najmanje četiri uzastopne godine, o tome sastavlja Izvješće Povjerenstva za fiskalnu politiku o značajnim odstupanjima u makroekonomskim i proračunskim projekcijama koje dostavlja Vladi.

(8) Vlada je, na prijedlog Ministarstva financija, obvezna nakon zaprimanja izvješća iz stavka 7. ovoga članka obrazložiti odstupanja odnosno poduzeti nužne mjere u svrhu poboljšanja kvalitete makroekonomskih i proračunskih projekcija i o tome izvijestiti Povjerenstvo.

(9) Izvješća Povjerenstva iz ovoga članka objavljuju se na mrežnim stranicama Povjerenstva.

Članak 25.

(1) Povjerenstvo se sastaje najmanje jednom u tri mjeseca.

(2) Predsjednik Povjerenstva rukovodi radom Povjerenstva te saziva i predsjedava sjednicama Povjerenstva.

(3) Predsjednik Povjerenstva potpisuje akte donesene na sjednicama Povjerenstva.

(4) Predsjednik priprema prijedlog za osiguravanje sredstava za rad Povjerenstva i nalogodavac je za financijsko i materijalno poslovanje Povjerenstva.

Članak 26.

(1) Ako je na sjednicu pozvano Ministarstvo financija, na sjednici Povjerenstva sudjeluje ministar financija i/ili drugi državni dužnosnik iz Ministarstva financija.

(2) U radu Povjerenstva mogu, bez prava glasa, sudjelovati i druge osobe sukladno odluci Povjerenstva.

Članak 27.

Sredstva za rad Povjerenstva osiguravaju se u državnom proračunu.

Članak 28.

(1) Povjerenstvo ima Ured Povjerenstva u kojem se obavljaju stručni, administrativni i tehnički poslovi.

(2) Na zaposlenike Ureda Povjerenstva primjenjuju se propisi koji se odnose na državne službenike i namještenike.

(3) Pravilnikom o unutarnjem ustrojstvu Ureda Povjerenstva (u daljnjem tekstu: Pravilnik) utvrđuju se radna mjesta i opis poslova, broj službenika i namještenika te stručni i drugi uvjeti potrebni za raspored na radna mjesta.

(4) Predsjednik Povjerenstva ima položaj čelnika tijela u odnosu na zaposlenike Ureda Povjerenstva.

(5) Pravilnik iz stavka 3. ovoga članka donosi predsjednik Povjerenstva.

Članak 29.

(1) Povjerenstvo izvješćuje Hrvatski sabor o svom radu najmanje jednom godišnje i to najkasnije do 1. srpnja tekuće godine za prethodnu godinu, a na zahtjev Hrvatskoga sabora, odnosno Odbora za financije i državni proračun i polugodišnje odnosno tijekom godine.

(2) Način rada Povjerenstva uređuje se poslovníkom koji donosi Povjerenstvo.

VII. IZVJEŠTAVANJE

Članak 30.

(1) Uz program konvergencije Ministarstvo financija Vladi dostavlja Izvještaj o primjeni fiskalnih pravila iz članaka 6., 7. i 8. ovoga Zakona koji se odnosi na razdoblje za koje se donosi program konvergencije.

(2) Uz prijedlog državnog proračuna i financijskih planova izvanproračunskih korisnika za proračunsku godinu i projekcije za sljedeće dvije godine Ministarstvo financija Vladi dostavlja Izvještaj o primjeni fiskalnih pravila iz članaka 6. i 8. ovoga Zakona koji se odnosi na razdoblje za koje se donosi državni proračun i financijski planovi izvanproračunskih korisnika.

(3) Uz prijedlog izmjena i dopuna državnog proračuna i financijskih planova izvanproračunskih korisnika Ministarstvo financija Vladi dostavlja Izvještaj o primjeni fiskalnih pravila iz članaka 6. i 8. ovoga Zakona koji se odnosi na razdoblje za koje se donose izmjene i dopune državnog proračuna i financijskih planova izvanproračunskih korisnika.

(4) Uz prijedlog godišnjeg izvještaja o izvršenju proračuna Ministarstvo financija Vladi dostavlja Izvještaj o primjeni fiskalnih pravila iz članaka 6., 7. i 8. ovoga Zakona koji se odnosi na godinu na koju se odnosi godišnji izvještaj o izvršenju proračuna.

(5) Izvještaji iz ovoga članka objavljuju se na mrežnim stranicama Ministarstva financija.

Članak 31.

Ako je Republika Hrvatska u proceduri prekomjernog proračunskog manjka, Vlada, na prijedlog Ministarstva financija Povjerenstvu dostavlja i Izvještaj o mjerama za rješavanje stanja prekomjernog proračunskog manjka koji Ministarstvo financija dostavlja Europskoj komisiji i Vijeću Europske unije.

Članak 32.

Vlada uredbom propisuje oblik i sadržaj Izvještaja o primjeni fiskalnih pravila iz članka 30. ovoga Zakona.

VIII. PRAVILA ZA JAČANJE FISKALNE ODGOVORNOSTI

Članak 33.

(1) Tijekom izvršavanja državnog proračuna Ministarstvo financija, druga ministarstva i druga tijela na razini razdjela organizacijske klasifikacije mogu obavljati financijsku kontrolu zakonitog i namjenskog korištenja proračunskih sredstava kod proračunskog korisnika državnog proračuna i krajnjih korisnika.

(2) Tijekom i nakon izvršavanja državnog proračuna Ministarstvo financija, druga ministarstva i druga tijela na razini razdjela organizacijske klasifikacije mogu obavljati kontrole učinkovitosti i opravdanosti provedbe programa, aktivnosti ili projekata financiranih iz proračuna odnosno financijskog plana proračunskih korisnika državnog proračuna.

(3) Kontrolu iz stavaka 1. i 2. ovoga članka obavljaju osobe ovlaštene od ministra financija i dugih ministara odnosno čelnika na razini razdjela organizacijske klasifikacije državnog proračuna.

(4) Osobe iz stavka 3. ovoga članka dužne su o uočenoj sumnji na nepravilnost obavijestiti ustrojstvenu jedinicu Ministarstva financija koja obavlja proračunski nadzor sukladno odredbama Zakona o proračunu.

(5) Odredbe ovoga članka na odgovarajući se način primjenjuju na jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

(6) Ministar financija donosi naputak o načinu provedbe kontrola iz stavaka 1. i 2. ovoga članka.

IX. IZJAVA O FISKALNOJ ODGOVORNOSTI

Članak 34.

(1) Čelnik je odgovoran za:

- zakonito, namjensko i svrhovito korištenje sredstava te
- učinkovito i djelotvorno funkcioniranje sustava unutarnjih kontrola u okviru proračunom odnosno financijskim planom utvrđenih sredstava.

(2) Čelnik je dužan svake godine za prethodnu proračunsku godinu, za razdoblje u kojem je obnašao dužnost, odnosno obavljao poslove čelnika, sastaviti Izjavu o fiskalnoj odgovornosti (u daljnjem tekstu: Izjava).

(3) Čelnik Izjavom iz stavka 2. ovoga članka potvrđuje:

- zakonito, namjensko i svrhovito korištenje sredstava te
- učinkovito i djelotvorno funkcioniranje sustava unutarnjih kontrola u okviru proračunom odnosno financijskim planom utvrđenih sredstava.

(4) Uz Izjavu se prilažu i Upitnik o fiskalnoj odgovornosti, planovi otklanjanja slabosti i nepravilnosti, izvješće o otklonjenim slabostima i nepravilnostima utvrđenim prethodne godine i mišljenje unutarnje revizije o sustavu unutarnjih kontrola za područja koja su bila revidirana u prethodnoj godini.

Članak 35.

(1) Ministri i čelnici drugih državnih tijela na razini razdjela organizacijske klasifikacije, do 31. ožujka tekuće godine, za ministarstvo odnosno drugo državno tijelo, Ministarstvu financija dostavljaju Izjavu i druge akte iz članka 34. stavka 4. ovoga Zakona za prethodnu godinu, radi provjere njihova sadržaja.

(2) Općinski načelnici, gradonačelnici odnosno župani, do 31. ožujka tekuće godine za jedinicu lokalne i područne (regionalne) samouprave, Ministarstvu financija dostavljaju Izjavu i druge akte iz članka 34. stavka 4. ovoga Zakona za prethodnu godinu, radi provjere njihova sadržaja.

(3) Čelnici obveznika koji su izravno odgovorni Hrvatskome saboru dostavljaju Izjavu i druge akte iz članka 34. stavka 4. ovoga Zakona Hrvatskome saboru, uz godišnje izvješće o radu, radi provjere njihova sadržaja.

(4) Čelnici proračunskih i izvanproračunskih korisnika državnog proračuna, do 28. veljače tekuće godine, nadležnom ministarstvu dostavljaju Izjavu i druge akte iz članka 34. stavka 4. ovoga Zakona za prethodnu godinu, radi provjere njihova sadržaja.

(5) Predsjednici uprava trgovačkih društava u vlasništvu Republike Hrvatske ili nekog državnog tijela, do 31. ožujka tekuće godine, nadležnom ministarstvu dostavljaju Izjavu i druge akte iz članka 34. stavka 4. ovoga Zakona za prethodnu godinu, radi provjere njihova sadržaja.

(6) Čelnici drugih pravnih osoba kojima je osnivač Republika Hrvatska ili državno tijelo, do 31. ožujka tekuće godine, nadležnom ministarstvu dostavljaju Izjavu i druge akte iz članka 34. stavka 4. ovoga Zakona za prethodnu godinu, radi provjere njihova sadržaja.

(7) Čelnici proračunskih i izvanproračunskih korisnika proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, do 28. veljače tekuće godine, nadležnoj jedinici lokalne i područne (regionalne) samouprave dostavljaju Izjavu i druge akte iz članka 34. stavka 4. ovoga Zakona za prethodnu godinu, radi provjere njihova sadržaja.

(8) Predsjednici uprave trgovačkih društava u vlasništvu jedne jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, do 31. ožujka tekuće godine, nadležnoj jedinici lokalne i područne (regionalne) samouprave dostavljaju Izjavu i druge akte iz članka 34. stavka 4. ovoga Zakona za prethodnu godinu, radi provjere njihova sadržaja.

(9) Čelnici drugih pravnih osoba kojima je osnivač jedna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, do 31. ožujka tekuće godine, nadležnoj jedinici lokalne i područne (regionalne) samouprave dostavljaju Izjavu i druge akte iz članka 34. stavka 4. ovoga Zakona za prethodnu godinu, radi provjere njihova sadržaja.

(10) Predsjednici uprave trgovačkih društava u vlasništvu više jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, do 31. ožujka tekuće godine, onoj jedinici lokalne i područne (regionalne) samouprave koja ima najveći udio u vlasništvu trgovačkog društva dostavljaju Izjavu i druge akte iz članka 34. stavka 4. ovoga Zakona za prethodnu godinu, radi provjere njihova sadržaja, a svim ostalim jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave koje imaju udjele u vlasništvu dostavljaju na znanje presliku dostavljene dokumentacije.

(11) Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave koje imaju jednake udjele u vlasništvu trgovačkih društava koja su zajednički osnovale, a od kojih niti jedna nema najveći udio u vlasništvu, obvezne su međusobno se dogovoriti kojoj od jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave predsjednici uprave trgovačkih društava, do 31. ožujka tekuće godine, radi provjere sadržaja, dostavljaju Izjavu i druge akte iz članka 34. stavka 4. ovoga Zakona za prethodnu godinu. O dogovoru su dužne najkasnije do 28. veljače tekuće godine pisanim putem izvijestiti trgovačko društvo i Ministarstvo financija.

(12) Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave koje su osnivači drugih pravnih osoba obvezne su međusobno se dogovoriti kojoj od jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave čelnici drugih pravnih osoba, do 31. ožujka tekuće godine, radi provjere sadržaja, dostavljaju Izjavu i druge akte iz članka 34. stavka 4. ovoga Zakona za prethodnu godinu. O dogovoru su dužne najkasnije do 28. veljače tekuće godine pisanim putem izvijestiti pravnu osobu i Ministarstvo financija.

(13) Ako se jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ne dogovore sukladno stavcima 11. i 12. ovoga članka, svaka od jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, koja ima udio u vlasništvu trgovačkog društva ili je osnivač pravne osobe, ima obvezu provjeriti sadržaj Izjava i druge akte iz članka 34. stavka 4. ovoga Zakona trgovačkog društva u vlasništvu više jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave odnosno pravne osobe kojoj su osnivači više jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

(14) U slučaju podjele vlasničkih odnosno osnivačkih prava između Republike Hrvatske i jedne i/ili više jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, predsjednici uprave trgovačkih društava u vlasništvu Republike Hrvatske i jedne ili više jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave odnosno čelnici drugih pravnih osoba kojima je osnivač Republika Hrvatska i/ili jedna ili više jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, a koji su utvrđeni u Registru trgovačkih društava i drugih pravnih osoba obveznika davanja Izjave o fiskalnoj odgovornosti, dostavljaju Izjavu i druge akte iz članka 34. stavka 4. ovoga Zakona za prethodnu godinu nadležnom ministarstvu ili nadležnoj jedinici, pri čemu se na odgovarajući način primjenjuju odredbe iz stavaka 10., 11., 12. i 13. ovoga članka.

Članak 36.

(1) O uočenim nepravilnostima po provedenim provjerama iz članka 35. ovoga Zakona nadležna ministarstva i jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dužni su izvijestiti Ministarstvo financija.

(2) Provjere iz članka 35. ovoga Zakona mogu obavljati i osobe iz članka 33. ovoga Zakona.

(3) Vlada uredbom iz članka 32. ovoga Zakona propisuje način vođenja Registra trgovačkih društava i drugih pravnih osoba obveznika davanja Izjave o fiskalnoj odgovornosti iz članka 5. točke 2. ovoga Zakona, izgled i sadržaj Izjave i prateće dokumentacije iz članka 34. stavka 4. ovoga Zakona, postupak i rokove sastavljanja i predaje Izjave, način i rokove izvještavanja Ministarstva financija o uočenim nepravilnostima iz ovoga članka, kao i druga bitna pitanja vezana uz davanje Izjave.

X. NADZOR

Članak 37.

Nadzor nad provedbom ovoga Zakona provodi Ministarstvo financija, osim nadzora nad radom Povjerenstva uređenog odredbama glave VI. ovoga Zakona.

XI. PREKRŠAJNE ODREDBE

Članak 38.

Novčanom kaznom od 5000,00 kuna do 25.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj čelnik:

1. ako ne sastavi Izjavu sukladno članku 34. stavcima 2. i 3. te u skladu s uredbom iz članka 36. stavka 3. ovoga Zakona
2. ako ne dostavi Izjavu u roku propisanom člankom 35. ovoga Zakona

3. ako Ministarstvo financija, nadležna ministarstva i jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave prilikom provjere sadržaja Izjave iz članka 35. stavaka 1. – 13. ovoga Zakona uoče nepravilnosti sukladno članku 36. stavku 1. ovoga Zakona odnosno ako uoče kako je dokumentacija temeljem koje je Izjava dana nevjerodostojna.

Članak 39.

(1) Inspektor proračunskog nadzora koji je u postupku nadzora utvrdio radnje kojima je ostvaren prekršaj sastavlja optužni prijedlog protiv počinitelja prekršaja i podnosi ga Ministarstvu financija, nadležnom područnom uredu Porezne uprave.

(2) Prekršajni postupak za prekršaje propisane ovim Zakonom u prvom stupnju vodi Ministarstvo financija, nadležni područni ured Porezne uprave.

XII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 40.

(1) Hrvatski sabor će u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga Zakona imenovati članove Povjerenstva u skladu s odredbama glave VI. ovoga Zakona.

(2) Do imenovanja članova Povjerenstva, u skladu sa stavkom 1. ovoga članka, članovi Povjerenstva koje je svojim odlukama imenovao Hrvatski sabor obavljat će svoje zadaće u skladu s odredbama ovoga Zakona.

(3) Do izbora predsjednika Povjerenstva, u skladu s odredbama glave VI. ovoga Zakona, dužnost predsjednika Povjerenstva nastavit će obavljati predsjednik Odbora za financije i državni proračun Hrvatskoga sabora koji je predsjednik Povjerenstva za fiskalnu politiku u skladu s Odlukom o osnivanju Povjerenstva za fiskalnu politiku (»Narodne novine«, br. 156/13.).

(4) Do ustrojavanja Povjerenstva kao samostalnog i neovisnog tijela u skladu s ovim Zakonom administrativne i druge stručne poslove za potrebe Povjerenstva za fiskalnu politiku nastavlja obavljati tajnik Povjerenstva, kojeg je sukladno Odluci o osnivanju Povjerenstva za fiskalnu politiku (»Narodne novine«, br. 156/13.) i Poslovniku o radu Povjerenstva za fiskalnu politiku odredio predsjednik Povjerenstva za fiskalnu politiku iz reda državnih službenika Odbora za financije i državni proračun Hrvatskoga sabora.

(5) Najkasnije u roku od tri mjeseca od dana ustrojavanja Povjerenstva kao samostalnog i neovisnog tijela u skladu s ovim Zakonom Povjerenstvo će preuzeti pismohranu i drugu dokumentaciju Povjerenstva za fiskalnu politiku koje je Hrvatski sabor osnovao Odlukom o osnivanju Povjerenstva za fiskalnu politiku (»Narodne novine«, br. 156/13.).

Članak 41.

Postupci započeti do dana stupanja na snagu ovoga Zakona nastavit će se i dovršiti prema odredbama Zakona o fiskalnoj odgovornosti (»Narodne novine«, br. 139/10. i 19/14.).

Članak 42.

(1) Povjerenstvo će pravilnik iz članka 28. stavka 3. ovoga Zakona donijeti u roku od devet mjeseci od dana imenovanja Povjerenstva.

(2) Povjerenstvo će poslovnik iz članka 29. stavka 2. ovoga Zakona donijeti u roku od šest mjeseci od dana imenovanja Povjerenstva.

(3) Vlada će uredbu iz članka 32. ovoga Zakona donijeti u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(4) Ministar financija će naputak iz članka 33. stavka 6. ovoga Zakona donijeti u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 43.

Uredba o sastavljanju i predaji Izjave o fiskalnoj odgovornosti i izvještaja o primjeni fiskalnih pravila (»Narodne novine«, br. 78/11., 106/12., 130/13., 19/15. i 119/15.) ostaje na snazi do donošenja uredbe iz članka 32. ovoga Zakona.

Članak 44.

Danom imenovanja članova Povjerenstva u skladu s odredbama glave VI. ovoga Zakona prestaje važiti Odluka o osnivanju Povjerenstva za fiskalnu politiku (»Narodne novine«, br. 156/13.).

Članak 45.

Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o fiskalnoj odgovornosti (»Narodne novine«, br. 139/10. i 19/14.).

Članak 46.

Ovaj Zakon objavit će se u »Narodnim novinama«, a stupa na snagu 1. siječnja 2019.

Klasa: 022-03/18-01/116
Zagreb, 3. prosinca 2018.

HRVATSKI SABOR

Predsjednik
Hrvatskoga sabora
Gordan Jandroković, v. r.